

Jøige, at der vil opstaa en Del mindre Brænderier i Landet af den Slags, som hidtil ikke har kunnet klare sig ved Siden af de store. Det er ikke umuligt, at der ogsaa vil opstaa Landbrænderier, som tidligere have spillet en saa stor Rolle hos os, men som nu efterhaanden have tabt deres Betydning. Jeg tror, at dette vil vise sig, og da det nu maa erkjendes, at det bliver et uafviseligt Krav hos os en Gang med det Første at tage fat paa igjennem Lovgivningen at indskrænke Brændevinsforbruget, saa vil jeg anse det for meget uheldigt, om denne Obergang til Udbyttebeskatning blev gennemført en Tid i Forvejen, saa at der udviklede sig en sliq mindre Brænderidrift, som saa de nye Lovbestemmelser til Hindring af Brændevinsdriftning inden spæde Tid vilde slaa ihjel. Hvis det Forslag, som allerede er forelagt og henvist til Udvalg, bliver gennemført, vilde det ogsaa kunne medføre, at man vil vinde sig ved senere at tage fat paa at modvirke Brændevinsdriftningen gennem Lovgivningen, saaledes som det er fset i andre Lande. Dette har været en Anledning for os Forslagsstillere til nu at komme frem med det Forslag, som foreligger her i Dag til første Behandling.

Det vil være de fleste — ja alle — Medlemmer af Thinget bekendt, at intet Land forbruger saa megen Spiritus; særlig Brændevin, som Danmark, ikke en Gang tilnærmelsesvis. Der foreligger jo forskjellige Oplysninger i saa Henseende om forskellige Lande, men jeg har ikke haft Materiale forhaanden til at gennemgaa Alt, og jeg skal derfor kun tillade mig at henvise til vore Naboer. Jeg nævnte forleden Dag, da Forslaget blev indbragt, det lille Skrift, der er udarbejdet af statistisk Bureau om Driftsædighedsforholdene i Danmark, foranlediget ved en Forespørgsel her i Folkethinget. Herfra skal jeg oplyse, hvorledes Forholdet stiller sig mellem os og vore Naboer. Beregningen er udarbejdet for Aarene 1871—80, og i dette Tidsrum forbruges der i Norge 5,4 Litres pr. Individ, i Sverig 11 Litres, i Tyskland 10 Litres og i Danmark 18 Litres. Pr. voksen Mand over 20 Aar bliver det 21 Litres for Norge, 42 for Sverig, 39 for Tyskland og — 67 for Danmark! Jeg skal endnu kun tilføje, at siden den Tid har Forholdet forandret sig væsentlig baade i Norge og Sverig; i Norge er man saaledes naaet ned til et Forbrug af kun c. 3 Litres pr. Hoved eller 12—13 pr. voksen Mand over 20 Aar. De vilde altsaa se, at Forholdet hos os er temmeligt talende, og det er saa meget mere mærkeligt at sammenligne

Forholdene hos os med dem i Norge, som Norge tidligere, for en 30—40 Aar siden, omtrent stod paa et lignende Standpunkt som vi her. Det er Noget, som jo er ganske rimeligt efter den fælles Udvikling og fælles Lovgivning, som de to Lande tidligere have haft.

Men jevnfides med det store Forbrug af Spiritus hos os staar utvivlsomt Afgiftens Størrelse. En Vares Billighed, navnlig naar det er en af en Del Mennesker yndet Vare, vil altid betinge et større Forbrug. Naar vi sammenligne den Afgift, som er lagt paa i de forskellige Lande, viser det sig ogsaa, at Afgiften ligesom staar i Forhold til Forbruget. Et væsentligt Vidnesbyrd om, at de to Ting staa i temmelig nøie Forbindelse, om end Forholdet ikke er absolut det samme til enhver given Tid, er følgende: I Norge og Sverig er Afgiften, dels til Stat dels til Kommune, naaet op fra c. 70 til 80 Dre pr. Pot. I Tyskland har man en Afgift af 12 Dre pr. Pot; her er Afgiften 8 Dre pr. Pot. I England er Afgiften 1 Kr. 83 Dre, i Amerika 86 Dre, i Holland 81 Dre, i Frankrig 56 Dre pr. Pot. Det ses saaledes, at intet Sted har man saa lav Afgift af Spiritus som her, og intet Steds er Forbruget saa stort; dette synes temmelig stærkt at tyde paa, at der er noget forkert, al den Stund man tør gaa ud fra, at det høie Thing vil erkjende, at et stort Forbrug af Spiritus i og for sig er en uheldig Ting.

Følgen af dette store Spiritusforbrug er ikke udebleven. Derjom man vil gjøre sig den Uleilighed at gennemgaa det lille Skrift, jeg nævnte, og se Resultaterne, vil man forundre sig over, at man saa længe har været blind for dette Onde. Jeg skal ganske kortelig nævne lidt af Hovedresultaterne. Omtrent en Trediedel af Indlægningerne paa Fattigaarde hidrøre fra Brændevinsdrift. At Brændevin- og Spiritusforbrug er en væsentlig kilde til Fattigdom, tør anses for at være givet — det har vistnok enhver Erfaring for i sin Kreds. Den store faste Stof af Fattiglemmer er — naar undtages Enkelte, som ikke ved egen Skyld ere blevne det, men paa Grund af stor Familie, Sygdom, Svaghed eller lignende Forhold — driksædige Personer, som ikke kunne forsørge sig selv. Ikke nok med at en Trediedel af Lemmerne paa Fattiganstalterne hidrører fra Drik og danner den faste Stof der; dertil kommer ogsaa, at, naar en Person paa Grund af Driftsædighed er kommen paa en Fattiganstalt, kommer han vanskeligt ud igen, fordi han mangler moralsk Kraft til at reise sig, den synker yderligere ved, at han er kommen paa Fattighus.